

Epistola s̄adi Jeronimi p̄sbite
ad Chromatium Eliodori ep̄os
de libris Salomonis.

Vngat epla q̄s iūgit sacerdotiū
ymo carta nō diuidat quos xp̄i
nedit amor. Cōmētarios in Osee.
Amos et zachariam. malachiamq̄
poscitis. Scripsisse si liquiss; p̄ va
litudine. Mittitis solatia sūptiū.
notarios n̄ros et librarios sustē
tatis ut vobis potissimū n̄m desu
det in gēniū. Et ecce ex latē frequis
turbā diūsa poscētū q̄i aut equū
fit me vob̄ esuriētib; alijs labora
re. aut i rōne dati et accepti cuiq̄
p̄f̄ vos obnox̄i sim. Itaq; lō ga
egrotacōe fract; ne p̄mit; hoc an
no renēre et apud v̄s mut; eēm
tridui op̄ nōi v̄ro cōfēui. inēpre
tacōez vic; triū salomōis volumi
nū. Masloth q̄d hebrei p̄tolas.
vulgata editio pūbia vocat. Coe
leth que; grece eccl̄asten. latie cō
tionatorē possum; dicere Syrafi
rim q̄d in linguā nr̄a; v̄tutur cātī
cū cāticoz. Fertur et panaretos.
ihu filij syrach liber et ali; pseudo
graph; q̄ sapia Salomōis inscri
bitur. Quoz p̄orē hebraicū reperi
nō eccl̄asticū ut ap̄d latios. s; pa
tolas p̄notatū. cui iūdi erāt eccl̄a
stes et cātīcū cāticoz. ut similitudi
nez Salomōis nō solū nūo libro
rū. s; etiā matriarū ḡne cōēq̄ret.
Secūd; ap̄d hebreos nūq̄ ē. q̄a
ip̄e stil; grecā eloq̄ciā redolet et
nōnulli scriptoz v̄tey hūc eē iū
dei filom̄is affirmāt. Sic ḡ iudith
et thobie et machabeoz libros le
git q̄d eos eccl̄a. s; inē canonicas
scripturas n̄ recipit. f̄ica hec duo

volumia legat ad edificacōez ple
bis. nō ad auctōitatē eccl̄asticoz
dogmatū confirmādā. si cui sane
septuaginta inēpretū magis edi
tio placet; h; eā a nob̄ olim emē
datā. Neq; ei noua sic cūdim; ut
vetera destruam;. Et tū cū diligē
tissimē legeit sciat magis nr̄a scrip
ta itelligi q̄ nō in f̄cū vas trāsfu
sa coacuerint. s; statū de p̄lo puris
sime cōmēdata teste suū saporem
seruauerint.

ExPLICIT epistola.

Incipit lib. pūbion.

Parabole sa
lomōis fi
lij dauid re
gis israhel.
ad sciēdā;
sapiā; et di
sciplinam.
ad itelligē
da v̄ba prudētia; suscipiēdā eru
dicōez doctrine. iusticiā et iuditiū
et eq̄tatē ut deē puulis astutia et
adolescētī scia et itellect;. Audiēs
sapiēs sapiētior erit. et itelligēs
gubnacula possidebit. Ai adūte
p̄tolā inēpretacōez. v̄ba sapiē
tum et enigmata eoz. Timor dñi
p̄ncipiū sapie. Sapia; atq; doctri
nā stulti despitiūt. Audi fili mi di
sciplinā p̄ris tui et ne dimittas le
gē m̄is tue ut addat grā capiti
tuo et torques collo tuo. Fili mi si
te lactauerit p̄tōres ne acq̄escas
eis. Si dixerint veni nobiscū isidi
emur sāguini. abscondam; tēdici
las cōi isontē frustē. deglutiam;
eū sicut infern; viuēt et integrū
q̄si descēdentē in lacū. oēz p̄tiosaz

substantia; repiemus. implebimus domos nostras spolijs sorte mitte nobiscum. mansurum sit unum omnium nostrum fili mi ne abules cum eis. Prohibe pedem tuum a semitis eorum. Dedes ei illos ad malum currunt et festinant ut effundant sanguinem. Frustra autem iacet rete ante oculos penatorum. Ipsi quoque cum sanguine suo insidiatur et moluntur fraudes contra animas suas. Sic semite omnis avari animas possidentium rapiunt. Sapientia foris predicat in plateis dat vocem suam. In capite tubarum clamat in foribus portarum verbis profert verba sua dicens. Usque quo paruuli diligitis infantiam et stulti ea que sibi sunt noticia cupient et imprudentes odibunt scientiam. Conuertimini ad correptionem meam. En proferam vobis spiritum meum et ostendam vobis verba mea. Quia vocavi et renuistis extendi manum meam et non fuit qui aspiceret. Despectistis omne consilium meum et increpationes meas neglexistis. Ego quoque in interitu vestro ridebo et subsana bo cum vobis id quod timebatis aduenit. Cum irruerit repentina calamitas et interitus quasi tpeestas ingruerit quando venerit super vos tribulatio et angustia. Tunc invocabunt me et non exaudiam mane confugiet et non inuenient me eo quod exosa habuerint disciplinam et timorem domini non suscepimus nec acceperimus consilio meo et detraxerunt vniuersae correptioni mee. Comedent igitur fructum vite sue suisque consilijs saturabuntur. Auditio paruulorum interficiet eos et prosperitas stultorum perdet eos. Qui autem me audierit absque terrore recesset et abundantia profuerit timore meo.

loquimur sublatum.

Hilum si suscepis sermones meos et mandata mea abscondideris penes te ut audiat sapientia auris tua idcirco cor tuum ad agnoscendum prudentiam. Si enim sapientiam inuocaueris et inclinaueris cor tuum prudentie si quisque eis ea quasi pecuniam et sicut thesauros effoderis illas tunc intelliges timorem domini et scientiam dei inuenies quia dominus dat sapientiam et ex ore eius prudentia et scientia. Custodiet rectorum salutem et proteget gradientes simplici seruians semitas iustitie et vias sanctorum custodies. Tunc intelliges iusticiam et iudicium et equitatem omnium semitam bonam. Si intrauerit sapientia cor tuum et scientia anime tue placuerit consilium custodiet te et prudentia fuabit te ut eruaris a via mala et ab homine qui perversa loquitur. Qui reliquit iter rectum et ambulat per vias tenebrosas. Qui letatur cum male fecerit et exultat in rebus pessimis. Quorum via pule sunt et in fames gressus eorum. Ut eruaris a muliere aliena et ab extranea qui molitur sermones suos et relinquit ducem probitatis sue et patrum dei sui oblita est. Indicata est ei ad mortem domus eius et ad inferos semite ipsius. Omnes qui ingrediuntur ad eam non revertentur nec appropinquabunt semitas vite. Ut abules in via bona et calles iustorum custodias. Qui ei recti sunt habitabunt in terra simplices permanebunt in ea. Impij vero de terra predicta qui iniqui agunt auferentur ex ea.

Hilum ne obliuiscaris legis mee et precepta mea cor tuum custodiat. Longitudinem enim dierum et annos vite et pacem opponet tibi Misericordia et veritas te non deserant.

Circūda eas gutturi tuo et descri-
be in tabulis cordis tui et inueni-
es gratiam et disciplinā bonā co-
rā dō et hoībꝫ. **H**abe fiduciā in dō
mīno ex toto corde tuo et ne imita-
ris prudētie tue. **I**n oībꝫ vñs tuis
cogita illū et ipse diriget gressus
tuos. **N**e sis sapiēs apđ temetip-
sū. **T**ime dēū et recede a malo. **S**a-
nitās q̄ppe erit vmbilico tuo et ir-
rigacō ossiū tuoꝝ. **H**onora dñm
de tua substācia et de p̄micijs oīm
frugū tuarū da paupibꝫ et imple-
būtur horrea tua saturitate et vi-
no torcularia redūdabunt. **D**isci-
plinā dñi fili mī ne abicias nec
deficias cū ab eo corripis. **Q**uē ei
diliget dñs corripit et q̄si p̄r in fi-
lio op̄lacet sibi. **B**ñs hō q̄ inueit
sapiā et q̄ affluit prudētia. **M**eli-
or est acq̄sico eiꝫ negotiācie aurī
et argēti: p̄mī et purissimi fructus
eius. **P**recōsior ē cunctis opibꝫ sa-
piētia et oīa q̄ desiderātur huic nō
valēt opari. **L**ōgītudo dierū i dex-
tera eiꝫ et in sinistra illiꝫ diuicie et
gloria. **V**ie eiꝫ vie pulchre et om-
nes semite eius pacifice. **L**ignū
vite ē hīs q̄ apprehēderint eā et q̄
tenuerint eā bñ. **D**ñs sapiā fūda-
uit trā stabiliuit celos prudētia.
Sapia illiꝫ erupēt abissi et nubes
rore concrescūt. **F**ili mī ne effluāt
hec ab oculis tuis. **C**ustodi legeꝝ
meā atqꝫ osiliū meū et vitā aīe
tue et grā faucibꝫ tuis. **T**ūc abu-
labis fiducialiter in via tua et pes
tuꝫ nō impinget. **S**i dormieris nō
timebis. q̄escēs et suauis est som-
nus tuꝫ. **N**e paueas repētino ter-
rore et irruētes tibi potēcias impi-
oꝝ. **D**ñs em̄ erit in latē tuo et cu-

stodiet pedē tuū ne capias. **N**ō
phibē bñfacē eū q̄ pōt. si uales et
ip̄e bñfac. **N**e dicas amico tuo vā-
de et reuertē et cras dabo tibi cū
statū possis dare. **N**e moliais ami-
co tuo malū cū ille hēat in te fidu-
ciā. **N**ō p̄tēdas adūsus hoīēz fru-
stra cū ip̄e tibi m̄hil mali fecerit.
Ne emuleis hoīēz iniustū nec imi-
teris vias eiꝫ. q̄ abhominacō est
dñi oīs illusoꝝ et cū simplicibꝫ se-
mocinatio eius. **E**gestas a dñō i
domo impij. hitacula aut iustoꝝ
bñdicētur. **I**p̄e deludet illusoꝝ et
mansuetis dabit grām. **G**loria mī
sapiētes possidebūt. **S**ultoꝝ exul-
tatio ignominia.

Audite filiꝫ disciplinā p̄ris et
attēdite ut sciatis prudētiā.
Donū bonū tribuā vobis. legem
meā ne derelinq̄tis. **N**ā ego filiꝫ
fui p̄ris mei. tenellꝫ et v̄m̄gemitus
corā m̄re mea et docebat me atqꝫ
dicebat. **S**uscipiat verba mea cor-
tuū. custodi p̄cepta mea et v̄m̄es
posside sapiā. posside prudētiā.
Ne obliuiscaris neqꝫ dedines a v̄-
bis oris mei. **N**e dimittas eaz et
custodiet te. dilige eaz et p̄serua-
bit te. **P**ncipiū sapie posside sapi-
entiaꝫ et in oī possēsiōe tua acq̄-
te prudēciaꝫ. **A**rripe illā et exalta-
bit te. glorificaberis ab ea cū eaz
fueris āplexatꝫ. **D**abit capiti tuo
augm̄ta grā et corona indita p̄-
teget te. **A**udi fili mī et suscipe ver-
ba mea ut multiplicē tibi ām̄ vi-
te. **V**iā sapie mōstrabo tibi et dū-
cā te per semitas eq̄tatis q̄s cū in
gressus fueris nō artabūtur gres-
sus tui et curreēs nō hēbis offēdi-
culū. **T**ene discipliaꝫ ne dimittas

eam. Custodi illas quia illa est vita
tua. Ne delesteris in semitis impi-
orum nec tibi placeat malorum via.
Fuge ab ea nec trans eas per illam. de-
clina et desere eam. Non enim dormiunt
nisi cum male fecerint et non rapitur
somnia ab eis nisi subplateauerint.
Comedunt panem impietatis et
vinum iniquitatis bibunt. Iustorum autem
semita quasi lux splendens preedit et
crescit usque ad perfectam diem. Via im-
piorum tenebrosa et ardescit ubi cor-
ruunt. Fili mi ausculta sermones me-
os et ad eloquia mea inclina au-
rem tuam. Ne recedat ab oculis tuis
custodi ea in medio cordis tui. Vi-
ta enim sunt inveniuntur ea et vniuersae
carni sanitas. Omnia custodia ser-
ua cor tuum quia ex ipso vita preedit.
Remoue a te os prauum et detrahentia
labia sint perculsa a te. Oculi tui re-
cta videant et palpebre tue preedant
gressus tuos. Dirige semitas pedum
tuis et omnis via tue stabilietur.
Ne declines ad dexteram neque ad si-
nistram. Auerte pedem tuum a malo.
Vias enim que a dextris sunt nouit
dominus. puerse vero sunt que sunt a si-
nistris. Ipse enim rectos faciet gres-
sus tuos. itinera autem tua in pace
producet.

Hili mi attende sapientiam meam et
prudentiam meam inclina aurem
tuam ut custodias cogitationes et di-
sciplinam labia tua obseruet. Ne in-
terderis fallacie mulieris. Fauem enim
distillant labia meretricis et miti-
dinus oleo guttur eius. Nouissima
autem illius amara quasi absinthium et li-
gua eius acuta quasi gladius biceps.
Pedes eius descendunt in mortem et ad
inferos gressus eius penetrant. Per

semitam vite non ambulat vagi sunt
gressus eius et inuestigabiles. Nunc
ergo fili mi audi me et ne recedas
a verbis oris mei. Longe fac ab ea
viam tuam et ne appropiques foribus
domus eius. Ne des alienis honores
tuos et annos tuos crudeli. Ne for-
te impleatur extranei viribus tuis
et labores tui sint in domo aliena
et gemas in nouissimis quoniam consum-
pseris carnes tuas et corpus tuum et
dicas. Cur destitit super me disciplina
et increpationibus non acquieuit cor
meum. Nec audiui vocem doctrinam me-
am et magister non inclinavi aurem meam.
Pene fui in omni malo in medio ecclesie
et sinagoge. Bibe aquas de cister-
na tua et flueta putei tui. Deriu-
entur fontes tui foras et in plateis aque
tuas diuide. Dabero eas solus nec
sint alieni participes tui. Sit vena
tua benedicta et letare cum muliere
adolescencie tue. Cerua cassida et ge-
nissimum himnulus. Vteatur ei iebriet
te omni tempore et in amore eius delectare iu-
gum. Quare seducens fili mi ab alie-
na et foueris in sinu alterius. Respice
dominus viam hominis et omnes gressus eius con-
siderat. Iniquitates sue capiunt ipsum et
fumbus peccatorum suorum obstringit. Ipe
morietur quia non habuit disciplinam et in
multitudine stulticie sue decipiet.

Hili mi si spoponderis per amicum
tuo desisti apud extraneum
amicum tuum. Illa quod est verbis oris tui
et captus propriis sermonibus. Fac ergo
quod dico fili mi et temetipsum libera.
quia incidisti in manum proximi tui. Dis-
curre festina suscita amicum tuum. Ne
dederis sonum oculis tuis nec dormitet
palpebre tue. Fruere quasi damula de
manu et quasi avis de insidiis aucupis

Vade ad formicā o piger et cōside-
ra vias ei⁹ et discē sapiāz. **R**ue cū
nō hēat ducē nec p̄ceptorem nec
p̄ncipē pat̄ in estate cibū sibi et cō-
gregat i melle qd̄ cōmedat. **V**sq̄
quo piger dormies. **Q**uā cōsurgēs
e somno tuo. **P**aululū dormies.
paululū dormitabis. paululū cōse-
res man⁹ tuas ut dormias et vīet
tibi quasi viator egestas et pau-
pies q̄ si vir armatus. **S**i vō impi-
ger fueis vīet ut fons messis tua
et egestas longe fugiet a te. **N**ō
apostata vir inutil gradit̄ ore p̄-
uerso. annuit ocul⁹. teit pedē. digi-
to loq̄tur. p̄uo corde machinat̄
malū et omni tpe iurgia semiat.
Huic ex t̄m̄plo veniet p̄dicio sua
et subito cōteretur nec hēbit vltra
medicināz. **S**ex sūt q̄ odit dñs et
septimū detestat̄ aia ei⁹. **O**culos
sublimes. linguāz mēdācē. man⁹
effundentes innoxiiū sāguinē. cor
machinās cogitacōes pessimas.
pedes veloces ad currēdū i malū.
p̄ferētē mēdacia testēz fallacē et
eū q̄ semiat inf̄ frēs discordias.
Cōserua fili mī p̄cepta p̄ris tui et
ne dimittas legem m̄ris tue. liga
eā in corde tuo iugiter et circūda
gutturū tuo. **C**ū ābulāueis ḡdiā-
tur tecū. cū dormieris custodiant
te. et euigilās loq̄re cū eis. q̄ mā-
datū lucerna ē et lex lux. et viavi-
te increpatio discipline ut custo-
diant te a muliere mala et a blā-
da ligua extranee. **N**ō occupiscat
pulchritudinē ei⁹ cor tuū ne capia-
ris nutibz illius. **P**retiu em̄ scorti-
vix ē vni⁹ panis. mulier āt viri p̄-
tiosa aiaz capit. **N**ūq̄d pōt hō ab-
scōdere ignem in sinu suo ut vesti-

mēta illi⁹ nō ardeāt. aut ābulare
sup prunas ut nō cōburatur plā-
te ei⁹. **S**ic q̄ ingredit̄ ad mulierē
primi sui n̄ erit mūd⁹ cū tetigerit
eā. **N**ō grādis ē culpa cū q̄s fura-
tus fueit. **F**urat em̄ ut cōfuriētē
impleat aiam. **D**eprehēsusq̄ red-
det septuplū et oēs substantiam do-
m⁹ sue tradet et liberabit se. **Q**ui
āt adulf̄ ē p̄p̄ cordis inopiā p̄det
aiaz suā. **T**urpitudinē et ignomi-
niā cōgregat sibi et opprobriū illi⁹
nō delebit. q̄ zel⁹ et furor viri nō
p̄cet in die vīdicte nec acq̄escet
cuiusq̄ precibz nec fuscipiet. p̄ re-
dēptione dona plurima.

Hli mī custodi s̄mōes meos
et p̄cepta mea recondē tibi.
Fili honora dñm et valebis. p̄fē-
eū vero ne timueis alienū. **S**erua
mādata mea et viues et legē mēā
q̄si pupillaz oculi tui. **L**iga eā i di-
gitis tuis. scribe illam in tabulis
cordis tui. **D**ic sapie soror mea es
et prudēciaz voca amicaz tuā. **V**t
custodiat te a muliere extranea
et aliena q̄ vba sua dulcia facit.
De fenestra em̄ dom⁹ mee p̄ cācel-
los prospexi iuuenē et video puu-
los. **C**ōsidero recordē iuuenē qui
tūsit p̄ plattas iux angulū et p̄pe-
viā dom⁹ illi⁹ ḡdit̄ in obscuro ad
uespascēte die in noctis t̄bris et
caligie. **E**t ecce occurrit illi mulier
in ornatu mētricō prepata ad de-
cipiēdas amias. **G**arrula et vaga
quietis impacēs nec valēs in do-
mo cōsistē pedibz suis. **N**ūc foris
nūc in plattis nūc iux angulos
insidiās. **A**pprehēsusq̄ deosculat̄
iuuenē et p̄caci vultu blāditur di-
cēs. **V**ictimās pro salute deuoui-

hodie reddidi vota mea. **I**dcirco
egressa sum in occursum tuum desiderans
te videre et repi. **I**ntravi fumibus le
dulum meum. stravi tapetibus pichis
ex egipto. asperxi cubile meum mir
ra et aloë et cinamomo. **V**eni me
briemur vberibus et fruamur cupi
tis apleribus donec illucescat dies.
Non est enim vir in domo sua abiit
via longissima. **S**acculum pecunie
secum tulit in die plene lune reuer
sus est in domum suam. **I**erretur enim mul
tis seminibus et benedictis labiorum pro
traxit illum. **S**tati enim sequitur quasi bos
ductus ad victimam et quasi agnus lasci
uius et ignorans et nescit quod ad vin
cula stultus trahatur donec transi
gat sagitta iecur eius. **V**elut si avis
festinet ad laqueum et nescit quod de
piculo anime illius agitur. **N**unc ergo filii mi
audi me et attende verbis oris mei
Ne abstrahatur in viis illius mens
tua neque decipias seminis eius. **M**ul
tos enim vulnecatos deiecit et fortissi
mi quique infecti sunt ab ea. **V**ie
inferi domus eius penetratis inte
riora mortis.

Nunquid non sapientia claudit et
prudentia dat vocem suam. **I**n
fimis excelsisque montibus super viam in
mediis semitis stans iuxta portas ci
uitatis in ipsis foibus loquitur dicens
O viri ad vos claudio et vox mea
ad filios hominum. **I**ntelligite puuli
astutiam et insipientes aduertite. **A**u
dite quoniam de rebus magnis locutura
sum et aperient labia mea ut recta pro
dicet. **V**eritatem meditabitur guttur
meum et labia mea detestabuntur im
pium. **I**usti sunt omnes semines mei non
est in eis prauum quod neque puerum.
Recti sunt intelligentibus et equi inue

nientibus sanctis. **A**ccipite disciplinam
meam et non pecuniam doctrinam ma
gis quam aurum eligite. **M**elior est enim sa
pientia cunctis opibus pretiosissimis et
omne desiderabile ei non potest comparari.
Ego sapientia habito in consilio et eru
ditis intersum cogitationibus. **T**imor
domini odit malum arrogantiam et super
biam et viam prauam et os bilingue de
testor. **M**eum est consilium et equitas. **M**ea
est prudentia. **M**ea est fortitudo. **P**er
me reges regnant et legum obdiores
iusta decernunt. **P**er me principes
impetrant et potestates decernunt iusti
tiam. **E**go diligentes me diligo et qui
mane vigilauerint ad me inueni
ent me. **M**ecum sunt diuicie et gloria
opes supbe et iustitia. **M**elior est fru
ctus meus auro et lapide pretioso et
gemina mea argento electo. **I**n
viis iusticie ambulo in medio se
mitarum iudicii ut ditem diligentes
me et thesauros eorum repleam. **D**ominus
possedit me in initio viarum suarum an
tequam quicquam faceret a principio ab eterno ordi
nata sum et ex antiquis antequam fieret
terra. **N**ondum erat abissi et ego iam concepta
eram. **N**ondum fontes aquarum eruperant
nondum montes quoniam mole constituerant.
Antequam omnes colles ego putriebam. **A**d
huc terram non fecerat et flumina et car
dines orbis terre. **Q**uoniam preparabat celos
aderam quoniam certa lege et giro valla
bat abissos. **Q**uoniam ethera firmabat
fursum et librabat fontes aquarum. **Q**uoniam cir
cumdabat mari finem suum et lege
ponebat aquas ne transiret fines su
os. **Q**uoniam appedebat fundamenta terre
cum eo erant cuncta componens. **E**t delecta
bar per singulos dies ludens coram
eo omni tempe et ludens in orbem terrarum
et delicie mee esse cum filiis hominum

Nūc ergo filij audite me. **B**ea qui
stodiūt vias meas. Audite disci-
plinā et estote sapiētes et nolite
abice eā. **B**ea hō qui audit me et qui
vigilat ad fores meas quotidie
et obseruat ad postes ostij mei.
Qui me inuenerit inueniet vitā et
hauriet saluē a dño. Qui autē in
me peccauit ledet aīa suā. Omnis
quime oderūt diligūt mortem.

Sapientia edificauit sibi domū
excidit columnas septem.
Imolauit victimas suas. miscuit
vinū et proposuit mēsam suā. Misit
ancillas suas ut vocarēt ad arē
et ad meia ciuitatis. Si quis ē pu-
lus veniat ad me. Et insipientibus
locuta ē. Venite comedite panes
meū et bibite vinū quod miscui vob.
Relinq̄te infanciā et venite et abu-
late p vias prudēcie. Qui erudit
derisorē ipse iniuriā sibi facit et qui
arguit impiū sibi maculā gnat.
Noli arguere derisorē ne odeit te.
Argue sapiētem et diliget te. Da
sapiēti occasionē et adde ei sapi-
entia. Doce iustū et festinabit ac-
cipe. Principiū sapie timor dñi et
scia scō et prudēcia. Per me enim
multiplicabūt dies tui et adde
tibi am̄ vite. Si sapiēs fueris ubi
metip̄si eris. si autē illusor sol⁹ por-
tabis malum. Mulier stulta et da-
mosa plēaq̄ illecebs et nihil oīo
sciēs. sedet in forib⁹ dom⁹ sue sup
sellā in excelso vrbis loco ut voca-
ret trāseūtes pviā et p̄gētes itinē
suo. Quis ē puulus. Dedimet ad
me. Et recordi locuta ē. Aque fur-
tiue dulciores sūt et paīs abscondi-
t⁹ suauior. Et ignorauit quod ibi sint
gigātes et in pfundis inferni cōui-

ne ei⁹. Qui em̄ applicabitur illi de-
scēdet ad inferos. nā qui abceſſerit
illi⁹ sapi. **A**b ea saluabit.
Ens letificat p̄ez. fili⁹ vero
stult⁹ mestica ē m̄is sue. Nil p̄de-
rūt thesauri impietatis. iusticia vō
liberabit a morte. Nō affligz dñs
fame aīa iusti et insidias impio-
rū subūtet. Egestatē opata ē ma-
nus remissa. Man⁹ at forciū diui-
cias pat. Qui mittē mēdacijs hic
pascit rētos. idē aut ipse sequitur
aves volātes. Qui cōgregat i mel-
le fili⁹ sapiēs ē. qui aut stertit estate
fili⁹ cōfusio nis. Bñdictio dñi sup
caput iusti. os aut impiorū operit
imq̄tatē. Memoria iusti cū laudi-
bus et nomē impiorū putrescet.
Sapiens corde p̄cepta suscipiet
stult⁹ cedit labijs. Qui ambulat
simpliciter ambulat cōfident. qui aut
deprauat vias suas maie. **E**rit
Qui annuit oculo dabit dolorem
et stult⁹ labijs vterabit. Venavi-
te os iusti et os impiorū operit imq̄-
tatē. Odiū suscitāt rixas et vniuer-
sa delicta opit caritas. In labijs
sapiētis inuenit sapia et vga in
dorso ei⁹ qui indiget corde. Sapien-
tes abscondunt scia. os aut stulti
cōfusio ni. primū ē. **S**bstātia diui-
tis vrbis fortitudinis ei⁹. pauor
pauperū egestas eorū. Opus iusti
ad vitā. fruct⁹ aut impij ad pccm.
Via vite custodiēt disciplinā. qui
aut increpaciōes relinquit errat.
Abscondūt odiū labia mēdacia.
qui p̄fert cōtūeliā insipientes ē. In mē-
tuloquio nō dērit pccm. qui aut mo-
deratur labia sua prudētissim⁹ ē.
Argentū electum lingua iusti. cor
aut impiorū p nullo. Labia iusti

erudiunt plurimos. qui autem indo-
cti sunt in cordis egestate moriuntur.
Benedictio domini diuites facit nec so-
ciabit eis afflictio. Quasi per risum
stultus operatur scelus. sapientia autem est vi-
ro prudentia. Quod timet impius reuertetur
super eum. desiderium suum iustis dabit.
Quasi tempestas transiens non erit im-
pius. iustus autem quasi fundamentum sem-
piternum. Sicut acetum dentibus et fumus
oculis sic piger hiis qui miserunt eum.
Timor domini apponet dies et anni
impiorum breuiabuntur. Expectatio
iustorum leticia. spes autem impiorum
pibit. Fortitudo simplicis via domini
et paucior hiis qui operantur malum.
Iustus in seipsum non commouebitur. im-
pius autem non habitabit super terram.
Os iusti peruriet sapientiam linguam pra-
uorum pibit. Labia iusti considerant
placita et os impiorum puerfa.

Terra dolosa abho-
minatio est apud deum et pon-
dus equum voluntas eius. Vbi fuerit
supbia ibi erit et contumelia. vbi autem
est humilitas ibi et sapientia. Simplici-
tas iustorum dirigit eos et supplantatio
puerorum vastabit illos. Non
perderunt diuitie in die ultionis. ius-
ticia autem liberabit a morte. Iusti-
cia simplicis dirigit viam eius et in
impietate sua corruet impius. Ius-
ticia rectorum liberabit eos et in ius-
ticiis suis capiuntur iniqui. Mortuo
hominis impio nulla erit ultra spes et
expectatio sollicitorum pibit. Iustus
de angustia liberatus est et tradetur
impio pro eo. Simulatores ore decipit
amicum suum. iusti autem liberabuntur
scientia. In bonis iustorum exaltabi-
tur ciuitas et in perditione impiorum erit
laudatio. Benedictio ne iustorum exal-

tabitur ciuitas et ore impiorum sub-
uertetur. Qui despicit amicum suum in-
digens corde est. vir autem prudens
tacebit. Qui ambulat fraudulen-
ter reuelat archana. qui autem fide-
lis est celat amicum commissum. Vbi
non est gubernator populus corruet
salus autem vbi multa consilia. Affli-
getur malo qui fide facit per extra-
neo. qui autem cauet laqueos secu-
rus erit. Mulier gratiosa inueiet
gloriam et robusti habebunt diuiti-
as. Benefacit anime sue vir misericors
qui autem crudelis est etiam propinquos
abicit. Impius facit opus instabi-
le. seminanti autem iustitiam merces fi-
delis. Clementia prepat vitam et se-
datio malorum mortem. Abominabi-
le domino cor prauum et voluntas eius in
hiis qui simplici ambulant. Ma-
nus in manu non erit innocens ma-
lus. semen autem iustorum saluabitur.
Circulus aureus in naribus suis
mulier pulchra et fatua. Deside-
rium iustorum omne bonum est. persto-
latio impiorum furor. Alii diuidunt
propria et ditiores fiunt. alii rapiunt
non sua et semper in egestate sunt.
Anima que benedicit impinguabitur et
qui inebriat ipseque inebriabitur.
Qui abscondit frumenta maledicet
in populis. benedictio autem super ca-
put venditum. Bene confurgit dilu-
culo qui querit bonum. qui autem inuestigator
malorum est opprobrium ab eis. Qui confi-
dit in diuitiis suis corruet. iusti autem
quasi vires folium germinabunt. Qui con-
turbat domum suam possidebit vetos
et qui stultus est seruiet sapienti. Fructus
iusti lignum vite et qui suscipit animas
sapienter est. Si iustus in fra recipit quoniam
to magis impius et peccator.

Qui diligit disciplinā diligit
scīa. q̄ aut odit increpatio
nes insipies ē. Qui bon⁹ ē hauriet
sibi grāz a dño. q̄ aut cōdit in co
gitacōib⁹ suis impie agit. Nō ro
borabit hō ex impietate a radix
iustoz nō cōmouebit. Mulier di
ligēs corona ē viro suo a putredo
i ossib⁹ ei⁹ q̄ cōfusiōe res dignas
gerit. Cogitacōes iustoz iudicia
a consilia impioz fraudulentā.
Verba impioz insidiātur sāgui
ni os iustoz liberabit eos. Verte
ipios a nō erūt. dom⁹ aut iustoz
permanebit. Doctrina sua nosci
tur vir. q̄ aut van⁹ a excors ē p̄te
bit cōseptui. Melior ē paup a suffi
ciēs sibi q̄ glōsus a indigēs pa
ne. Nouit iustus iuuetōz suoz
aias viscera at impioz crudelia.
Qui opat terrā suā faciabit pa
bus. q̄ at sectat otii stultissim⁹ ē.
Qui suauis ē i vimi moderacōib⁹
in suis momicōib⁹ relinqt cōtume
liā. Desideriū impij momimētum
est pessimoz. radix at iustoz p̄fi
ciet. Propter p̄cā libioz ruina
p̄mat malo. effugiet autem iu
st⁹ de angustia. De fructu oris sui
vnusquisq̄ replebit bonis a iux
opā manuū suaz restibuetur ei.
Via stulti recta in oculis ei⁹. qui
aut sapiēs ē audit cōsilia. Fatu⁹
stat iudicat irā suā. qui aut dissi
mulat iniuriā callid⁹ est. Qui qd
nouit loq̄tur iudex iusticie ē. qui
autē mentat testis ē fraudulētus
Est q̄ p̄metit a q̄si gladio pūgiet
cōscie. lingua at sapiētū samitas
Labii veritatis firmū erit in per
petuū. q̄ aut testis est repēt⁹ cō
cinnat linguā mēdaci⁹. Dolus in

corde cogitātū mala. q̄ at pactis
ineunt cōsilia seq̄tur eos gaudiū.
Nō tristabit iustū quicq̄ ei acci
derit. impij aut replebūtur malo
Abhominatio ē dño labia mendā
cia. qui at fidelis agūt placent ei.
Homo v̄futus celat scīa. et cor in
sapiētū puocat stulticia. Man⁹
forciū dñabit. q̄ at remissa ē t̄bu
tis seruiet. Meror in corde viri hu
miliabit illū a s̄mone bono letifi
cabit. Qui negligit dñū p̄p̄t ami
cū iust⁹ ē. it̄r at impioz decipiet
eos. Nō inueniet fraudulētus lu
crū a substantia hōis erit auri pre
ciū. In semita iusticie vita. it̄r at
deuū ducit ad mortem.

Hil sapiēs doctrina p̄is. q̄
aut illusor ē nō audit cū ar
guīt. De fructu oris sui hō satiabi
tur bonis. aia at impioz iniqua.
Qui custodit os suū custodit ani
mā suā. q̄ aut incōsideratus ē ad
loq̄ndū sentiet mala. Vult a nō
vult piger. anima autez operan
tū impinguabitur. Verbū men
dax iust⁹ detestabit impij at cōfū
dit a cōfūdet. Iusticia custodit in
nocētis viā. impietas aut p̄cōrem
supplantat. Est q̄si diues cū nihil
h̄eat a est q̄si paup cū in mltis di
uicijs sit. Redēptio aie viri diui
cie sue. q̄ aut paup est increpacō
nē non sustinet. Lux iustoz letifi
cat. lucerna at impioz extinguit.
Int̄ sup̄bos sp̄ iurgia sūt. qui aut
agūt oia cū cōsilio. regūtur sapia
Sb̄stācia festinata minuet. que
aut paulatim colligit manu mul
tiplicabitur. Spes que differtur
affligit aiam. lignū vite desiderū
remēs. Qui detrahīt alicui rei ipe

se in futurū obligat. q̄ aut̄ t̄met p̄
ceptū in pace v̄sabit. **A**me dolose
errāt i p̄ctis. iusti at̄ misericordes
sūt a miserat̄. **L**ex sapiētis fons
vite ut dedit a ruina mortis. **D**o
ctrina bō dabit grāz in itinē ōp̄
toꝝ vorago. **A**stut̄ oīa agit cū cō
filio. q̄ aut̄ fatū est apit stulticiā.
Nūt̄ imp̄i cadet in malū. legat̄
fidelis samitas. **E**gestas a ignomi
nia ei q̄ deserit disciplinā. q̄ aut̄
acq̄escit arguētī gl̄ificabit. **D**esi
deriū si cōpleat̄ delectat aīaz. dete
stant̄ stulti eos qui fugiūt mala.
Qui cū sapiētibz ḡdit sapiēs erit
amicus stultoꝝ filis effitiet. **P**ec
catoꝝes p̄seq̄tur malū a iustis re
tribuetur bō. **B**on̄ relin̄t h̄edes
filios a nepotes a custodit iusto
s̄stātia p̄ctoꝝis. **M**ulti cibi in no
ualibz patꝝ a alijs ōgregāt abs
q̄ iudicio. **Q**ui p̄cit virge odit fi
liū suū. q̄ aut̄ diligit illū instāter
erudit. **I**ust̄ ōmedit a ēplet aīaz
suā. vent̄ aut̄ ipioꝝ insaturabil.

Sapiens mulier
edificat domū suā. insipiēs
extinctāq̄ manibz destruet. **A**m
bulās recto itinē a timēs deum de
spiciēt ab eo q̄ infamī ḡdit via. **I**n
ore stulti v̄ga supbie labia sapiē
tū custodiuit eos. **V**bi non sūt bo
ues p̄sepe vacuū est. vbi aut̄ ap
parēt plurime segetes ibi maīse
sta ē fortitudo bouis. **T**estis fidel̄
nō mētiet. p̄fert aut̄ mēdatiū do
lofus testis. **Q**uerit derisor sapiāz
a nō inuenit. doctrina prudētū fa
cilis. **V**ade cōtra virū stultū a ne
scit labia prudētie. **S**apia callidi
est intelligē viā suā a prudētia stul
toꝝ errās. **S**tult̄ illudet p̄cēm et

inē iustos morabit̄ ḡcia. **C**or q̄
nouit amaltudinē aīe sue in gau
dio ei nō miscebit̄ exne. **D**om̄
impioꝝ delebit̄. tabnacula iusto
rū germiabūt. **E**st via q̄ videt̄ hōi
iusta nouissia aut̄ eiꝝ deducit ad
mortē. **R**isus dolore miscebit̄ et ex
trema gaudij luct̄ occupat. **V**is
suis replebit̄ stultus a sup̄ eū erit
vir bon̄. **I**nnocēs credet oī v̄bo.
astut̄ cōfideat̄ gressus suos. **F**ilio
doloso nihil eit boni seruo aut̄ sa
piētī p̄sperī ēēt ad̄ a diriget̄ via
eiꝝ. **S**apiēs timet a dedit a malo
stult̄ trāsilat̄ a cōfidit. **I**mpaciēs
opabit̄ stulticiā a vir v̄fūt̄ odio
sus ē. **P**ossidebūt puuli stulticiā
a expectabūt astuti scīaz. **J**acebūt
mali aī bonos a imp̄i aī portas
iustoꝝ. **E**tiaꝝ primo suo paup̄ odi
osus est. amici vero diuitū multi.
Qui despiciat̄ primū suū peccat. q̄
aut̄ misereat̄ paup̄i b̄t̄s erit. **Q**ui
credit in d̄no mīaz diligit. errāt
qui opant̄ malū. **M**ia et veritas
preparant bona. **I**n oī ope bono eit
abūdantia. vbi aut̄ verba sunt
plurima ibi frequēter egestas. **C**o
rona sapientū diuicie eorum. fa
tuitas stultoꝝ imprudentia. **L**ibe
rat animas testis fidelis et p̄fert
mendat̄ia versipellis. **I**n timore
d̄ni fidutia fortitudis a filiis eius
erit spes. **T**imor domini fons vite
ut dedimet a ruina mortis. **I**n mē
titudine populi dignitas regis a
in paucitate pleb̄ ignominia p̄n
cipis. **Q**ui paciēs ē mīta gubnat̄
sapiētia. qui aut̄ impaciēs ē exal
tat stulticiā suā. **V**ita carmū sani
tas cordis. putredo ossū iūdicia.
Qui calūniat̄ egentēz exprobrat

factori ei⁹. honorat autē eū q̄ misere-
ret paupis. In malicia sua expel-
let impi⁹. sperat at̄ iust⁹ in morte
sua. In corde prudētis req̄rescit sa-
piēcia et idōdos quosq̄ erudiet.
Iusticia eleuat gētes. miseros at̄
facit popul⁹ pccm. Accept⁹ ē regi
in mīster inelligēs. iracūdiā ei⁹

Rinutilis sustinebit.
Esposio mollis frāgit iram.
sermo dur⁹ suscitāt furorem. Lin-
gua sapientū ornat sciētiā. os fa-
tiorū ebullit stulticiā. In oī loco
oculi dñi cōplātur bonos et ma-
los. Lingua placabil lignū vite.
q̄ aut̄ immoderata ē cōterz spiritū
Stultus irridz disciplinā p̄is sui
qui at̄ custodit increpaciōes astu-
tior fiet. In abūdā iusticia v̄tus
maxima ē. cogitaciōes aut̄ impio-
rū eradicabūtur. Dom⁹ iusti plu-
rima fortitudo et in fructibz impij
cōturbatio. Labia sapientū disse-
minabūt sciam. cor stulto et dissi-
mile erit. Victimē ipioz abhomi-
nabiles dño. vota iustoz plāci-
bilia. Abhomiācō est dñovia im-
pij. q̄ seq̄tur iusticiā diligit ab eo
Doctrina mala deserēciū viā vite.
q̄ increpaciōes odit morietur. In-
fern⁹ et p̄dicō coraz dño q̄ntoma-
gis corda filioz hōim. Nō amat
pestilēs eū q̄ se corripit nec ad sa-
pientes gradit̄. Cor gaudēs exhi-
larat faciē i merore ai dicit spūs
Cor sapiētis q̄ret doctrinā et os
stulto et pascit impiciā. Oēs dies
paupis mali. secūra mēs q̄ iuge
iuiui. Meli⁹ ē paz cū timore do-
mini q̄ thesauri magni et insacia-
biles. Meli⁹ ē v̄cari ad olera cū
caritate. q̄ ad vitulū saginatū cū

odio. Vir iracūd⁹ p̄uo cat rixas.
qui paciēs ē mitigat fuscitatas.
Iter pigroz q̄si seps spinaz via
iustoz absq̄ offendiculo. Filius
sapiēs letificat p̄ez et stultus hō
despicit m̄em suā. Stulticia gau-
diū stulto et vir prudens dirigit
gressus suos. Dissipātur cogitati-
ones vbi nō ē cōsiliū. vbi vero sūt
pluēs cōsiliarij cōfirmātur. Letat̄
hō in sūa oris sui et sermo oportu-
nus est optim⁹. Semita vite sup-
eruditū ut declinet de inferno no-
uissimo. Domū supboz demoliet̄
dñs et firmos fatiet t̄mios vidue
Abhomiatio dñi cogitaciōes ma-
le et pur⁹ sermo pulcherrim⁹ fir-
mabitur ab eo. Cōturbat domū
suā q̄ sectat̄ auariciā. qui at̄ odit
mūeravinet. Per mīaz et fidē pur-
gātur p̄cā. p̄ timorē aut̄ dñi dedi-
nat oīs a malo. Mens iusti medi-
tabitur obediēciā. os impioz re-
dū dat malis. Lōge ē dñs ab im-
pijs et oīones iustoz exaudiet.
Lux oculorū letificat aīam. fama
bō impiguat ossa. Auris q̄ audit
increpaciōes vite in medio sapiē-
tiū cōmorabitur. Qui abicit disci-
plinaz despicit aīaz suā. qui at̄ ac-
quiescit increpaciōibz possessor
est cordis. Timor dñi disciplina
sapie et gloriā p̄cedit hūilitas.
Hominis est aīaz prepare et
dñi gubnare linguaz. Om̄s
vie hōim patēt ocul ei⁹. spiritūū
ponderator ē dñs. Reuela domo
opa tua et dirigētur cogitaciōes
tue. Vniūsa p̄p̄ semetip̄i opera-
tus ē dñs. impiūq̄ ad diē malū
Abhomiatio dñi ē oīs arrogās.
etiā si man⁹ ad manū fuerit non

est innocēs. **I**nitium vie bone facere
iustitiā accepta est apud deū ma-
gis q̄ immolare hostias. **M**ia et ve-
ritate redimūt iniquitas et in timore
dñi dedinat a malo. **C**um placue-
rint dño vie hoīs inimicos q̄ ei⁹
ouertet ad pacē. **M**elius est pax
cū iustitiā q̄ mlti fruct⁹ cū iniquita-
te. **C**or hoīs disponit viā suā; sed
dñi est dirigē gressus ei⁹. **D**iuina-
tio in labiis regis in iudicio non
errabit os ei⁹. **D**ond⁹ et statuta
iudicia dñi sūt et opa ei⁹ oēs lapi-
des seculi. **A**blōinabiles regi qui
agunt impie. qm̄ iustitiā firmat
soliū. **V**olūtas regū labia iusta.
qui recta loquit⁹ diriget. **I**ndigntio
regis nūcū mortis et vir sapiens
placabit eū. **I**n hilaritate vultus
regis vita et demētia ei⁹ q̄ si imber-
serotin⁹. **P**osside sapiāz q̄ auro
melior ē. **E**t acq̄re prudētiā q̄ p̄tio-
fior est argēto. **S**emita iusto et de-
clinat mala. custos aīe sue seruat
vitā suā. **C**ōtricōez p̄cedit supbia
et aīa ruinā exaltabit spūs. **M**eli⁹
est hūiliari cū mitibz q̄ diuidere
spolia cū supbis. **E**ruditi⁹ in v̄bo re-
periet tō et q̄ sperat in dño bñs ē.
Qui sapiēs ē corde appellabitur
prudēs et q̄ dulcis eloq̄o maiora
repiet. **F**ons vite erudicō posside-
tis. doctrīna stulto et fatuitas. **C**or
sapiētis erudiet os eius et labiis
ei⁹ addet grāz. **F**au⁹ mellis op̄si-
ta v̄ba. dulcedo aīe sanitas osiū.
Est via q̄ videt hōi recta et nouissi-
ma ei⁹ ducit ad mortē. **A**īa labo-
rātis laborat sibi. q̄ opulit eū os
suū. **V**ir insipies fodit malū et in
labiis ei⁹ ignis ardescit. **H**omo
puerfus suscitāt lites et v̄bōsus se

parat p̄ncipes. **V**ir iniqu⁹ laetatur
amicū suū et ducit eū per viāz nō
bonā. **Q**ui attomitis ocul⁹ cogitat
praua mordens labia sua p̄ficiet
malū. **C**orona dignitatis senect⁹
que in v̄is iusticie repiet. **M**elior
est patiens viro forti et qui dñat
aīo suo expugntore vrbū. **S**ortes
mittūtur in sinū. s̄ a dño t̄panē.

Melior est bucella
sicca cū gaudio q̄ dom⁹ ple-
na victimis cū iurgio. **S**eru⁹ sapi-
ens dñabitur stultis filiis et inter
fratres hereditatez diuidet. **S**icut
igne pbat argentū et aux camio
ita corda pbat dñs. **M**alus obe-
dit lingue inique et fallax obtem-
perat labiis mēdacibz. **Q**ui despi-
cit pauperem exprobrat factōi
ei⁹ et qui in ruina letat⁹ alteri⁹ nō
erit impunit⁹. **C**orona senū filij
filioz et gloria filioz patres eoz.
Non decent stultū verba compo-
sita nec p̄ncipez labiū menciens.
Sēma gratissima expectatio pre-
stolātis: quo cūq̄ se vertit prudē-
ter intelligit. **Q**ui celat delictū que-
rit amicitias. qui altero sermone
repetit sepat federatos. **P**lus p̄fi-
cit correctio apud prudentem q̄
centū plage apud stultum. **S**em-
per iurgia querit malus. angel⁹
autē crudelis mittetur contra eū.
Expedi magis v̄se occurrere ra-
ptis fetibus q̄ fatuo cōfidenti si-
bi in stulticia sua. **Q**ui reddit ma-
la pro bonis non recedet malū de
domo eius. **Q**ui dimittit aquā ca-
pud est iurgioz et ante q̄ paciat⁹
contumeliā iudiciū deserit. **E**t qui
iustificat impiū et q̄ cōdenat iustū
ablxinabilis est v̄sq̄ apud deū.

Quid p̄dest stulto habē diuicias
cū sapiāz emē non possit. **Q**ui al
tā facit domū suā q̄rit ruīnaz et q̄
euitat discē incidz i malū. **O**mmi
tpe diligit q̄ amic⁹ ē et frat in an
gustijs cōprobat. **S**tultus homo
plaudet maib⁹ suis cū sp̄pōderit
p amico suo. **Q**ui meditat discor
dias diligit rixas a q̄ exaltat os
suū q̄rit ruīnā. **Q**ui pueri cordis
ē nō inuenit bonū a q̄ v̄at linguā
incidet in malū. **N**atus ē stultus i
ignominia suā. **S**i nec p̄ in fatuo
letabitur. **A**nim⁹ gaudēs etatem
floridā facit. **S**pūs tristis exsiccat
ossa. **M**ūera de sinu impi⁹ accipit
ut puertat semitas iudicij. **I**n fa
cie prudētis lucz sapia. **O**culi stul
torū in fimbz t̄re. **I**ra p̄is filius
stultus a dolor m̄is q̄ genuit eū.
Nō ē bonū damnū inferre iusto
nec p̄uitē p̄ncipē q̄ recte iudicat.
Qui moderatur sermōes suos do
ctus a prudens est a p̄ios spūs
vir eruditus. **S**tultusq̄ si tacuē
sapiēs reputabit a si p̄sserit la
bia sua intelligēs.

Occasiones q̄rit q̄ vult recedē
ab aico. oī tpe eit exp̄obra
bil. **N**ō recipit stultus v̄ba prudē
cie nisi ea dixeris q̄ v̄satur i corde
ei⁹. **I**mpi⁹ cū in p̄fūdū venerit pec
cato p̄ cōtēnit. **S**i seq̄tur eū ignomi
nia a obp̄obriū. **A**qua p̄funda
ex ore viri a torrēs redūdās fons
sapie. **A**ccipe p̄sonaz impij in iu
ditio nō ē bonū ut dedimes a veri
tate iudicij. **L**abia stulti m̄scēt se
rixis et os ei⁹ iurgia puocat. **O**s
stulti cōtricō ei⁹ a labia ipi⁹ ruīna
aie ei⁹. **V**erba bilinguis q̄si sim
plicia a ipa pueniūt vsq̄ ad inte

riora ventris. **D**igrū deicit timor
aie autē effemiat⁹ efuriēt. **Q**ui
mollis a dissolutus ē in ope suo.
frat est sua opa dissipātis. **T**ur
ris fortissia nom̄ dñi ad ipaz cur
rit inst⁹ a exaltabit. **S**ubstātia di
uitis vrbs roboris ei⁹ a q̄si mur⁹
valid⁹ circūdans eū. **A**ntē q̄ p̄te
ratur exaltatur cor hoīs a antē q̄
glorificetur hūiliatur. **Q**ui prius
rūd⁹ q̄ audiat stultū se eē demō
strat a cōfusiōe dignū. **S**pūs viri
fustētat imbecillitatē suā. **S**piritū
vero ad irascendū facit. q̄s pote
rit sustinere. **C**or prudētis possida
bit scia a auris sapiētū q̄rit do
ctrinā. **D**onū hoīs dilatat viā ei⁹
a an p̄ncipes spatiū ei facit. **I**ust⁹
p̄or est accusator sui venit amicus
ei⁹ a iuestigabit eū. **C**ōndicōes
p̄mit sors a m̄e potentesq̄ diu
dicat. **F**rat qui adiuuatur a frē
q̄si ciuitas firma a iudicia q̄si ve
des vrbiū. **D**e fructu oris viri re
plebitur vent⁹ ei⁹ a gemimina labi
o p̄ ipi⁹ saturabūt eū. **M**ors a vi
ta in manibz lingue. qui diligūt
eā cōmedēt fruct⁹ ei⁹. **Q**ui inuenit
mulierē bonā inuenit bonū a hau
riet iocunditatē a dñio. **Q**ui expel
lit mulierē bonā expellit bonū. q̄
aut tenz adulterā stultus ē a infi
piēs. **C**ū obsecrōibz loq̄tur pau
per a diues effabitur rigide. **V**ir
amicabilis ad societatez magis
amicus erit q̄ frat.

Melior ē paup q̄ abulat in sim
plicitate sua q̄ diues torq̄ns
labia sua a insipies. **V**bi nō ē scī
encia aie nō est bonū a q̄ si stm⁹
est pedibz offendz. **S**tulticia hoīs
supplātat gressus ei⁹ et cōū deum

feruet animo suo. **D**iuicie addunt
amicos plurimos. a paupere autem
et hi qui habuit separent. **T**estis
falsus non erit impunitus. et qui menda
tia loquitur non effugiet. **M**ulti colunt
personam potentis et amici sunt dona tri
buentis. **F**rater hominis pauperis odert
eum. in super et amici percul recesserunt ab
eo. **Q**ui tamen verba sectatur nihil habe
bit. qui autem possessor est mentis dili
git animam suam et custodit prudentiam in
ueniet bonum. **F**alsus testis non erit im
punitus. et qui loquitur mendacia peribit.
Non decet stultum diuicie nec seruum
dominare principibus. **D**octrina viri per
paciam noscitur et gloria eius est iniqua
pertergredi. **S**icut fremitus leonis
ita et regis ira et sic ros super herbas
ita et hilaritas eius. **D**olor patris filii
stultus et recta ingit per stillatiam litigi
osa mulier. **D**omus et diuicie dantur
a parentibus. a domino autem proprie vxoris pru
des. **P**igredo immittit soporem et
anima dissoluta esuriet. **Q**ui custo
dit mandata tunc custodit animam suam. qui
autem negligit viam suam mortificabitur.
Fenerat domino qui miseretur pauperis et
vicissitudine suam reddet ei. **E**ruditi
filium tuum ne despicias. ad instructionem
autem eius ne ponas animam tuam. **Q**ui ei
impaciens est sustinebit dampnum et
cum rapuerit aliud apponet. **A**udi
consilium et suscipe disciplinam ut sis
sapiens in nouissimis tuis. **M**ulte
cogitationes in corde viri. voluntas
autem domini in eternum premanebit. **H**omo
indiges misericors est et melior est
pauper iustus quam vir medax. **T**imor
domini ad vitam et in plenitudine mor
rabitur absque visitatione pessimi. **A**b
scodit piger manum suam sub ascella
nec ad os suum applicat eam. **P**estilens

te flagellato stultus sapiens erit.
si autem corripueris sapiens intelligit
sapientiam. **Q**ui affligit preem et fugit
inter ignominiosus erit et infelix.
Non cesses audire filii mei doctrinam
nec ignores sermones scientie. **T**estis
iniquus deridet iudicium et os impio
rum deuorat iniquitatem. **P**arata sunt
derisoribus iudicia et mallei percutient
tes stultos et corporibus.

Luxuriosa res vinum et tumultuosa ebrietas. **Q**uicumque
hinc delectatur non erit sapiens. **S**icut
rugit leonis ita et terroregis. qui per
uocat eum peccat in animam suam. **H**onor
est homini qui sepat se a contumeliis.
omnes autem stulti miscuntur contumeliis.
Propere frigus piger arare noluit.
mendicabit ergo estate et non da
bit illi. **S**icut aqua profunda sic consilium
in corde viri. sed bonus sapiens exhau
riet illud. **M**ulti homines misericordes
vocantur. viz autem fidelis quis inue
niet. **I**ustus qui ambulat in simplici
tate sua beatos post se filios relin
quit. **R**ex qui sedet in solio iudicii
dissipat omne malum intuitu suo.
Quis potest dicere mundum est cor
meum. pure sum a peccato. **P**ondus et po
dus mensura et mensura: utrumque ab
hominabile est apud deum. **E**x studiis
suis intelligit puer. si munda et re
cta sint opera eius. **A**ure audiens et
oculum videns dominus fecit utrumque. **N**o
li diligere sonum ne te egestas oppri
mat. **A**peri oculos tuos et saturare
pauperes. **M**alum est malum est dicere omnes
emptor et cum recesserit tunc gliabitur.
Est auxilium est multitudo gemarum. vas
autem pretiosum labia scientie. **T**olle vesti
mentum eius qui fideiussor extitit alieni et
per extraneis auferet pignus ab eo.

Sualus est huius panis mendacii et
postea implebitur os eius calculo.
Cogitationes consilij roborantur et
gubnacul tractanda sunt bella. **E**i qui
reuelat mysteria et ambulat fraudu-
lenter et dilatat labia sua ne omni-
scentis. **Q**ui maledicit patri suo et
misereturque lumen eius in medijs
tenebris. **H**ereditas ad quam fe-
stimatur in principio in nouissimo be-
nedictione carebit. **N**e dicas red-
da malum pro malo expecta dominum et li-
berabit te. **A**blominatio est apud
deum pondus et pondus. **S**tatera dolosa
non est bona. **A**d domino diriguntur gressus
viri. **Q**uis autem hominem intelligit per vias
suas? **R**uina est homini deuotare sanctos
et post vota retractare. **D**issipat ipsi
os rex sapiens et incuruat super eos
fornice. **L**ucerna domini spiraculum ho-
minis qui inuestigat omnia secreta ven-
tris. **M**isericordia et veritas custo-
diunt regem et roboratur demencia
thronus eius. **E**xultatio inuenit forti-
tudo eorum et dignitas senum canities.
Liuor vulneris absterget mala et
plage in secretis ventris.

Sicut diuisiones aquarum ita cor
regis in manu domini quocumque
voluerit indinabit illud. **O**is via
viri recta sibi videtur. **A**ppedit autem
corda domini. **F**acere misericordiam et iudicium
magis placet domino quam victimam. **E**xal-
tatio oculorum est dilatio cordis lu-
cerna impiorum peccatum. **C**ogitationes
robusti spiritus in abundantia. **O**is autem
piger spiritus in egestate est. **Q**ui congregat
thesauros lingua mendacii
vanus et excors est et impinget ad
laqueos mortis. **R**apine impiorum
detrahent eos. **Q**ui noluerit facere iu-
dicium. **P**eruersa via viri aliena est

a domino. **Q**ui autem mundus est rectus opus eius.
Melius est sedere in angulo domus quam
cum muliere litigiosa et in domo omni-
um. **A**ia impij desiderat malum. non
miseretur prius suo. **M**ultato pe-
nitentem sapiens est prius et si secte-
tur sapiens fumet scientia. **E**xco-
gitat iustus de domo impij ut detra-
hat impios a malo. **Q**ui obturat
aures suas ad clamorem pauperis et
ipse clamabit et non exaudietur. **M**u-
nus absconditum extinguit iras et do-
num in sinu indignationem maximam.
Gaudium iusto est facere iudicium et pa-
uor operibus impietatis. **V**ir qui erra-
uerit in via doctrine in cetum gigan-
tium commorabitur. **Q**ui diligit epu-
las in egestate erit. qui amat vinum
et pingua non ditabitur. **P**ro in-
iusto dabitur ipsi et pro recto iniquus.
Melius est habitare in terra deserta quam
cum muliere rixosa et iracunda. **T**he-
saurus desiderabilis et oleum in hitacu-
lo iusti et imprudens homo dissipa-
bit illud. **Q**ui sequitur iustitiam et mi-
sericordiam inueniet vitam et iustitiam
et gloriam. **C**iuitatem fortium ascendit sa-
piens destruitque robur fiducie eius
qui custodit os suum et linguam suam cu-
stodit ab agustis aia suam. **S**up-
bus et arrogans vocatur idcirco qui in ira
opatur superbia. **D**esideria occidunt
pigrum. noluerit enim quicquam man-
us eius operari. **T**ota die concupiscit et
desiderat qui autem iustus tribuet et non
cessabit. **H**ostie impiorum abhomi-
nabiles qui offeruntur ex scelere. **T**e-
stis mendax pibit. **V**ir obediens lo-
quitur victoriam. **V**ir impius peccat
obfirmat vultum suum. qui autem rectus est
corrigit viam suam. **N**on est sapientia. non
est prudentia. non est consilium contra dominum.

Equus pat ad die belli. dñs autē salutem tribuit.

Quili⁹ ē nomē bonū q̄ diuicie multe. sup argētū em̄ auz grā tō. **D**ives a paup obuiauerit sibi vtriusq̄ opator est dñs. **C**alid⁹ videt malū a abscondit se. in oēs ptūsiēt afflict⁹ ē dñs. **F**inis modestie tior dñi: diuicie et glia a vita. **A**rma a gladij i via superbi. custos aut aie sue lōge recedit ab eis. **P**rouerbiū est adolescēs iux viā suā etiā cū senuerit nō recedet ab ea. **D**ives paupibz imperat et q̄ accipit mutuū suū ē fenestratis. **Q**ui semiat iniquitatez metet mala: vga ire sue cōsumabit. **Q**ui pñ⁹ ē ad mīaz bñdicet. de paibz ei suis dedit paupi. **V**ictoriā a honore acq̄ret q̄ dat mūera. aīaz at aufert accipientiū. **E**cce derisores a eribit cū eo iurgii. cessabuntq̄ cause a cōtēlie. **Q**ui diligit cordis mūditiā ppter grāz labioz suoz hēbit amicu regē. **O**culi dñi custo diūt scīaz a supplātant verba iniqui. **D**icit piger leo ē foris. in medio plateaz occidē⁹ sū. **F**ouea p fūda os aliene. cui irat⁹ ē dñs incidet in eā. **S**tulticia colligata ē in corde pueri a vga discipline fugabit eā. **Q**ui calūniat paupē ut augeat diuitias suas dabit ipse dici ori a egebit. **F**ili mī inclina aurez tuā a audi vba sapiētū. **A**ppone aut cor ad doctrinā meā que pulchra erit tibi cū fuaueris eā in tre tuo. **E**t redūdabit i labijs tuis ut sit i dño fiducia tua. **V**n a oñ dā eā tibi hodie. **E**cce desēpsi eaz tibi tripliciter in cogitacōnibz a scīa ut ostenderē tibi firmitatez a elo

quia veritatis rēdere ex eis illis q̄ miserit te. **N**ō facias violētiā pauperi q̄ paup est. neq̄ ceteras egenū in porta. q̄ iudicabit dñs causā ei⁹ et cōfiget eos qui confixerūt aīm ei⁹. **N**oli eē amicus hōi iracūdo neq̄ ambules cū viro furioso. ne forte discas semitas eius et fumas scādaliū aie tue. **N**oli eē cum hīs q̄ defigūt man⁹ suas a q̄ vades se offerūt p debitis. **S**i em̄ nō habes vñ restituas qd̄ cause ē ut tollat opimētū de cubiculo tuo. **N**e trāsgrediaris fminos antiq̄s quos posuerūt p̄res tui. **V**idisti viz velo cē in ope suo. corā regibz stabit nec erit ante ignobiles.

Quando sederis ut comedas cū pñcipe diligēter attēde q̄ sūt appōita aī facie tuā a statue cultz i gutture tuo. si tamen habes in potestate animā tuā. **N**e desideres de cibis eius in quo est panis mendaciū. **N**oli laborare ut dixeris. sed prudencie tue pone modum. **N**e erigas oculos tuos ad opes quas nō potes hēre. quia facient sibi pēnas quasi aquile a volabūt in celū. **N**e comedas cū hōie inuidō a ne desideres cibos eius. quomā in similitudinez arioli et cōiectoris estimat quod ignorat. **C**omede a bite dicet tibi a mens ei⁹ nō est tecū. **C**ibos quos comederas euomes a pdes pulchros sermones tuos. **I**n auribus insipientiū ne loquaris q̄ despiciēt doctrināz eloquiū tuū. **N**e attingas puuloz terminos a agz pupilloz ne introcas. **P**ropinqu⁹ em̄ illoz fortis est a ipse iudicabit contra te causaz illoz.

Ingrediat ad doctrinā cor tuū et
aures tue ad vba scie. **N**oli sba
here a puero disciplinā. si enī per
cusseris eū vga nō morietur. **T**u
vga pccies eū aiaz ei⁹ de infer
no liberabis. **F**ili mi si sapiēs fue
rit aim⁹ tu⁹ gaudebit tecū cor meū
a exultabūt renes mei cū locuta
fuerint recta labia tua. **N**ō emule
tur cor tuū pccōres. si in timore dñi
esto tota die. qz hēbis spz in no
uissio a pcculatio tua nō auferet.
Audi fili mi a esto sapiens a diri
ge in via aim tuū. **N**oli eē in cōui
uīs potato⁹ nec in cōmessacōib⁹
eor⁹ qz carnes ad vscēdū cōferūt.
qz vacātes potib⁹ a dātes simbola
cōsumēt a vsciet pānis dormita
tio. **A**udi pccm tuū qz genuit te a
ne cōfenas cū senuerit mē tua. **V**e
ritatē eme a noli vēdere sapiāz et
doctrinā a itelligēciā. **E**xultat gau
dio pcc iusti qz sapiētē genuit leta
biē in eo. **G**audeat pcc tu⁹ a mat
tua a exultet qz genuit te. **P**rebe fi
li mi cor tuū mibi a oculi tui vias
meas custodiāt. **F**ouea enī pfun
da ē meretrix a pute⁹ angust⁹ ali
ena. **I**nfidiat i via qz latro a qz
ineaut inueneit inficiet. **C**ui v
cui⁹ pccv. cui rixē. cui fouee. cui fi
ne cā vulnera. cui suffossio oculo
rū. **N**ōne hīs qz cōmorāt in vīno
a studēt calicib⁹ epotādīs. **N**e in
tuearis vīnū qz flauescit cū splē
diderit i vitro color ei⁹. **I**ngrediet
blāde a in nouissimo mordebit ut
coluber. a sicut regul⁹ venena dif
fūdet. **O**culi tui videbunt extrane
as a cor tuū loq̄tur puer sa. **E**t eis
sicut dormiēs in medio mari a qz
sopitus gubnator amisso clauo

a dices. vterauerit me si nō dolui
traxerit me a ego nō sensi. **Q**uē eui
gilabo a rursus vīna repiam.

Nec desideres esse cū eis. qz
rapinas meditatur mens eor⁹ et
fraudes labia eor⁹ loquūt. **S**api
encia edificabit dom⁹ a prudēcia
rotorabit. **I**n doctrina replebūt
cellaria. vniūsa substantia pcciosa
a pulcherrima. **V**ir sapiēs fortis
est a vir doct⁹ robust⁹ a validus.
qz cū disposicōe imitur bellū a erit
salus vbi mltā cōsilia sūt. **E**xcella
stulto sapiēcia. in porta nō apiet
os suū. **Q**ui cogitat mala facere
stultus vocabit. **C**ogitatio stulti
pccm ē a abhominatio hōim detra
dor. **S**i despaueris lapsus in die
angustie iminuet fortitudo tua.
Erue eos qui ducūtur ad mortē
a qz trahūtur ad interitū liberare
ne cesses. **S**i dixeris viēs nō suppe
tūt qz inspector ē cordis ipē intelli
git a seruatoie aie tue nō valz red
detqz hōi iux opa sua. **C**omede fi
li mi mel. qz bonū ē a fauū dulcissi
mū gutturi tuo. **S**ic a doctrina sa
piēcie aie tue quaz cū inueneris
hēbis i nouissimis spē a spes tua
nō pibit. **N**e infidieris a qz as im
pietatē in domo iusti neqvastes
requiē ei⁹. **S**epties enī i die cadet
iust⁹ et resurget. impi⁹ aut corru
ent in malū. **C**ū ceciderit inimic⁹
tuus ne gaudeas a in ruina eius
ne exultet cor tuū ne forte videat
dominus a displiceat ei a auferat
ab eo irā suā. **N**e cōfēdas cū pessi
mis nec emuleis impios. qm nō
hnt futuroz spz mali a lucerna
impioz extinguet. **T**ime dñm fili

mi et regē et cū detractoribz nō cō
miscaris. **Q**uī repēte cōsurgēt p dī
tio eoz et ruīnā vtriusqz q̄s nouit.
Necqz sapiētibz. **C**ognoscē pso
nā in iudicio nō est bonū. **Q**ui dī
cūt impio iust⁹ es maledicēt eis
populi et derisibūtur eos tribus.
Qui arguūt eū laudabūnt et super
eos veniet bñdictō. **L**abia deoscu
labit q̄ recta vba mīdet. **P**repa fo
ris op⁹ tuū et diligēt exerce agrū
tuū et postea edifies domū tuā.
Ne sis testis frustra cōtra primū
tuū nec lades quēqz labijs tuis.
Ne dicas quō fecit mibi sic faciā
ei et reddā vnicuiqz scd⁹ op⁹ suū.
Per agrū hōis pigri trāsiui et p
vineā viri stulti. **E**t ecce totū reple
uerāt vrtice et operuerāt supficiē
ei⁹ spine et maceria lapidū destru
cta erat. **Q**d cū vidisset posui i cor
de meo et exēplo didici disciplinā.
Vsqz quo piger dormies. vsqz q̄
de somno cōsurgēs. **P**az inq̄ dor
mies. modicū dormitabis. pauxil
lū man⁹ cōseres ut q̄scas et veniet
tibi q̄si cursor egestastua et mēdi
citas q̄si vir armat⁹. **¶ Ca. xxv.**
Gloria dei ē celare vbu et glo
ria regū inuestigare sermo
nē. **C**elū fursū et terra deorsū et cor
regūz inscrutabile. **A**ufer rubigi
nē de argēto et egrediet vas pu
rissimū. **A**ufer impietate de vultu
regis et firmabit iusticia thron⁹
ei⁹. **N**e glōsiosus appareas corā re
ge et i loco mēnoꝝ ne steteris. **M**e
li⁹ est em̄ ut dicat tibi ascēde huc
q̄ ut hūilieris corā pñcipe. **Q**ue
viderūt oculi tui ne pferas in iur
gio cito ne postea emēdaē nō pos
sis cū de honestaueris amicu tuū.

Causa; tuā tracta cū amico tuo et se
cretū eūneo ne reueles ne forte in
fultet tibi cū audierit et exprobra
re nō cess⁹. **G**ra et amicitia liberāt
q̄s tibi serua ne exprobrabil fias.
Mala aurea i lectis argētis q̄ lo
quit vbu in tpe suo. **I**n auris au
rea et margarita fulgēs q̄ arguit
sapiētē et aurē obediētē. **S**icut fri
gus niuis i die messis ita legat⁹
fidelis ei q̄ miserit eū aīaz ipi⁹ req̄
escere facit. **R**utes et vētus et plu
uie nō sequūt vir glōsiosus et pro
missa nō cōplēs. **P**acia leniet pñ
ceps et lingua moll⁹ cōfringet du
ritiā. **M**el inuenisti comedē qd suf
ficat tibi ne forte faciat⁹ euomas
illud. **S**ubtrahē pedē tuū de domo
primi tui neqz faciat⁹ o derit te.
Iaculū et gladi⁹ et sagita acuta hō
q̄ loq̄t cōn primū suū falsū testio
niū. **D**ens putrid⁹ et pes lassus q̄
sperat sup infideli i die angustie et
amittit palliū in die frigoris. **A**ce
tū in mitro q̄ cantat carmīa cordi
pessio. **S**icut tinea vestimēto et ver
mis ligno ita tristitia viri nocet
cordi. **S**i esurierit inimic⁹ tu⁹ ciba
illū. si sitit da ei aqua; bibē. **P**ru
nas em̄ cōgregab sup caput eius
et dñs red det tibi. **V**ētus aq̄lo dis
sipat pluuias et facies tristis lin
guā detrahentē. **M**eli⁹ ē sedē i an
gulo domat⁹ q̄ cū muliere litigi
osa et in domo cōmūi. **A**qua frigi
da aīe ficiēt et nūti⁹ bon⁹ de terra
longinq̄. **F**ons turbatus pede et
vena corrupta iustus cadēs corā
impio. **S**icut qui mel multū come
dit non est ei bonū sic qui scruta
tor ē maiestatis opprime⁹ a glo
ria. **S**icut vrbs patens et absqz

muroꝝ ambitu. ita vir q̄ nō pōt i
loqūdo cohibere spiritū suū.

Quomō nix i estate a pluuie
in messe sic indecēs ē stulto
glia. Sicut auis ad alta tñsuolās
a passer quolibz vadēs. sic male
dictū frustra platū i quēpiā sup
ueniet. Flagellū equo a chamus
asino a vga in doiso imprudēciū.
Ne rñdeas stulto iux stulticiā suā
ne effitiaris ei similit. Rñde stulto
iux stulticiā suā ne sibi sapiēs eē
videat. Claud⁹ pedibz inq̄tatem
bitēs q̄ mittit vba p nūtiū stultū
Quo pulchras frustē hz daud⁹
tibus. sic indecēs ē in ore stultoꝝ
pabola. Sic q̄ mittit lapidē in acer
uū mercurij ita qui ēbuit insipie
ti honorez. Quo si spina nascat in
manu temulēti. sic pabola in ore
stultoꝝ. Iudiciū defmiat causas
a q̄ imponit stulto filēciū iras mi
tigat. Sicut canis q̄ reuertitur ad
vomitu suū. sic imprudēs q̄ iterat
stulticiā suā. Vidisti hoiez sapiē
tē sibi videri magis illo spē tēbit
insipiēs. Dicit piger leo ē in via a
leena in itineribz. Sicut hostiū vti
tur i cardie suo ita piger in lectu
lo suo. Abscondit piger man⁹ sub
ascella sua et laborat si ad os suū
eas cōuerterit. Sapiētior sibi stul
tus videt septē viris loquētibus
sententias. Sicut qui apprehēdit
auribz canē. sic q̄ trāsit impacitēs
omiscet rixe alteri⁹. Sicut notius
est qui mittit sagitās a lāceas in
mortē ita vir q̄ fraudulentē nocet
amico suo a cū fuit deprehensus
dicit ludēs feci. Cū defecerint lig
na extingueſt ignis a fufurrone sū
tracto iurgia oq̄escunt. Sicut car

tones ad prunas et ligna ad ig
nē. sic hō iracūduſ fuscitat rixas.
Verba fufurronis q̄ si simplicia
a ipa pueniūt ad intima cordis.
Quo si argēto sordido ornare vel
vas fictile. sic labia tumēcia cum
pessimo corde sotiata. Labijs suis
intelligit inimic⁹ cū i corde trada
uerit dolos. Rñ submiserit vocem
suā ne credideris ei qm̄ septē neq̄
tie sūt i corde illi⁹. Qui opit odiū
fraudulēt reuelabit malicia ei⁹ i
osilio. Qui fodit foueaz incidit in
eā a q̄ voluit lapidē reuertet ad
eū. Lingua fallax nō amat verita
tē a os lubricū opatur ruinas.

Ne glorieis in crastinū igno
rās qd supuētura piat dies
Laudz te alien⁹ a nō os tuū extra
neus a nō labia tua. Graue ē saxū
a onerosa arēa. si ira stulti vtro
q̄ gūior. Ira nō habz mīaz nec erū
pensfuroꝝ a ipetū citati spūs fer
re q̄s potest. Melior ē manifesta
correctō q̄ amor abscondit⁹. Meli
ora sūt vulnera diligētis q̄ frau
dulēta oscula odientis. Aīa satu
rata calcabit fauū a aīa efuriens
etiaꝝ amāꝝ pro dulci sumet. Sic
avis transigrās de nido suo. sic
vir q̄ derelinq̄t locū suū. Vnguē
to a varijs odoribus delectat cor
a toīs amici osilijs aīa dulcorat
Amicum tuū a amicū pīs tui ne
dimiseris a domū frīs tui ne igre
diaris in die afflictōis tue. Me
lior ē vicin⁹ iux q̄ frat paul. Stu
de sapiē fili mīa letifica cor meū
ut possis exprobrati rñdē sermo
nē. Astutus vidēs malū abscondi
tus ē: puuli tñseūtes sustinuerūt
dispēdia. Tolle vestimētū ei⁹ qui

spōdit p extraneo et p alienis
 aufer ei pign⁹ Qui bñdicat pñio
 suo voce grādi denode surgens
 maledicēti filis erit. Tecta pñillā
 tia i die frigois a litigio sa mulier
 opant⁹ Qui retinet eā qñi qñentū
 teneat a oleū dextre sue euacuat.
 Ferrū ferro exacuit et hō exacuit
 facie; amici sui. Qui seruat ficiū co
 medet fruct⁹ ei⁹ a qñ custos est dñi
 sui glificabit. Quo in aqñ respē
 det vult⁹ pñpitiētū. sic corda ho
 minū manifesta sūt prudētibz In
 fern⁹ a pñditio nūqñ replētur. filie
 a oculi hōim insatiabiles. Quo p
 bat in oñatorio argētū et i forna
 ce auz. sic pbat hō ore laudātis.
 Cor imqñ inqñit mala. cor at rectū
 inqñit scīaz. Si otuderis stultū i pi
 la qñi tipsanas feriēte desup pilo
 nō auferet ab eo stulticia ei⁹. Di
 ligēter agnosce vultū pecoris tui
 tuosqñ greges oñdera. Nō em ha
 lebis iugiter ptāte; sñ corona tui
 buet tibi i gnatione a gnationē.
 Apta sūt prata a apparuerit herbe
 virētes a collecta sūt fena de mōti
 b⁹. Agm ad vestimētū tuū a bedi
 ad agri pñtū. Sufficiat tibi lac ea
 praz in cibos tuos a i necāria do
 m⁹ tue a ad victū ancillis tuis.

Hvgit impi⁹ nemi
 ne pñeqñte. iustus at qñi leo
 oñdes absqñ terrore erit. Propter
 pñā terre multi pñcipes ei⁹ a pñē
 hois sapiāz a ho; scīaz qñ dicūtur
 vita ducis lō gior erit. Vir paup
 calūniās paupes a filis ē pñmbri
 vehemēti in qñ pat fames. Qui de
 relinquūt lege; laudāt impiū. qñ
 custodiūt succēdunt cōñ eū. Viri
 mali nō cogitāt iñditiū. qñ autē in

quēt dñm aiaduertūt oia. Meli
 or est paup ambulās in simplici
 tare sua qñ diues in prauis itineri
 b⁹. Qui custo dit legē fili⁹ sapiēs
 est. qñ aut oñmessatores pascit oñū
 dit pñez suū. Qui coaceruat diuici
 as vñris a fenore liberali; i pau
 pes oñgregat eas. Qui dēdmāt au
 res suas ne audiat legē oño eius
 erit execrabil⁹. Qui decipit iustos i
 via mala in interitu suo corruet a
 simplices possidebūt hō ei⁹. Sapi
 ens sibi videt vir diues. paup at
 prudēs scrutabit eū. In exultatio
 ne iustoz mltā glia ē. regnātib⁹
 impiis ruine hōim. Qui absco dit
 scelera sua nō diriget. qñ aut cōfes
 sus fuerit a reliqñit ea mīaz cōseq
 tur. Stūs hō qui sp est pauid⁹. qñ
 vero mētis est dure corruet i ma
 lū. Leo rugies a vñsus efuriēs; pñ
 ceps impi⁹ sup populū paupez.
 Dux indigēs prudētia mltos op
 primet p calūniā. qui aut odio
 auaritiā lō gi fiet dies ei⁹. Noīez
 qui calūniat aīe sāguine; si vsqñ
 ad lacum fugerit nemo sustinet.
 Qui ambulat simplici salu⁹ erit
 qui pñeris qñdit vñs oñidet sel.
 Qui opat terrā suā satiabit pami
 bus. qui aut sectat otū replebit
 egestate. Vir fidel multū lauda
 bitur. qui aut festinat ditari non
 erit innocēs. Qui cognoscat in iñ
 ditio fatie non bene facit; iste a p
 bucella panis deserit veritatem.
 Vir qñ festinet ditari et alijs inui
 det; ignorat qñ egestas supueiet
 ei. Qui corripit hoīez grāz postea
 inueniet apud eū magis qñ ille qñ
 p lingue blādīmīta decipit. Qui sñ
 trahit aliqd a pñe suo vel a mñe

et dicit hoc non esse peccatum princeps
homicide est. Qui se iactat et dila-
tat in gloria concitat. qui vero sperat in
domino saluabitur. Qui confidit in corde
suo stultus est. qui autem graditur sapien-
ter ipse lauabitur. Qui dat pauperi non
indigebit. qui despicit deprecantes
sustinebit penuriam. Cum surrexerint
impii abscondentur homines. cum illi pie-
runt multiplicabuntur iusti.

Utro qui corripit duram ceruicem
et contemnit. repetitur ei superbie
miseria interitus et eius sanitas non sequitur.
In multiplicacione iustorum leta-
bitur vulgus. cum impii supererint prin-
cipatum gemet populus. Vir qui amat
sapientiam letificat preces suas. qui autem
miserit sortum perdet substantiam. Rex iustus
erigit fratrem. vir auarus destruet eam.
Homo qui blandis fictisque sermone
loquitur amico suo recte expandit gressus
sibi eius. Peccantem viam iniquum in-
uoluet laqueus et iustus laudabitur
atque gaudebit. Nouit iustus causam
pauperis. impius ignorat scientiam. Ho-
mines pestilentes dissipant ciuitatem
sapientes vero auerunt furorē.
Vir sapiens si cum stulto contederit si-
ne irascatur siue rideat non inueniet
requiem. Viri sanguinum odert sim-
plicem. iusti autem querunt animam eius. To-
tus spiritus suus profert stultus. sapiens
differt et reseruat in posterum. Prin-
ceps qui libenter audit verba mendacii
omnes ministros habet impios. Pauper
creditori obuiauerit sibi. vtriusque
illuminator est dominus. Rex qui iudicat
in veritate pauperes thronus eius in
eternum firmabitur. Virga atque cor-
reptio tribuit sapientiam. puer autem qui di-
mittit voluntati sue confudit mentem
suam. In multiplicacione impiorum miseria

plicabuntur scelera et iusti ruinas
eorum videbunt. Erudi filium tuum et re-
frigerabit te et dabit delicias anime
tue. Cum propheta defecerit dissipabitur
populus. qui vero custodit legem beatus est.
Seruus verbis non potest erudiri. quia quod
dicis intelligit et recte contemnit. Vi-
disti hominem velocem ad loquendum
stulticia magis speranda est quam illius
correctio. Qui delicate a puericia
sua nutrit seruus suus postea faciet
eum contumacem. Vir iracundus prouocat
rixas et qui ad indignandum facit est
erit ad peccandum periculosior. Superbum
sequitur humilitas et humiles spiritu susci-
piet gloria. Qui cum fure participat
odit animam suam. adiuuantes audit et
non indicat. Qui timet hominem cito
corruet. qui sperat in domino subleuabi-
tur. Multi requirunt faciem principis et
iudicium a domino egrediuntur singulorum.
Abhominantur iusti viros impios et ab-
hominantur impii eos qui in recta
sunt via. Verbum custodiens filius
extra predicationem erit.

Verba congregatis filii women-
tis. Visio quare locutus est
vir cui qui est deus et qui de seculi morante
confortatus ait. Stultissimus sum viros
et sapientia hominum non est mecum. Non di-
dici sapientiam et noui scientiam sanctorum.
Quis ascendit in celum atque descendit.
Quis continuit spiritum in manibus
suis. Quis colligauit aquas quasi
in vestimento. Quis suscitauit omnes
terminos terre. Quod nomen est eius et quod
nomen filii eius si nosti. Omnis sermo
dei ignitus. diuinus est omnibus speranti-
bus in se. Ne addas quicquam verbis
illis et arguas inuenerisque mendacem.
Duo rogavi te ne deneges mihi
antequam moriar. Vanitate et verba

mendatia lōge fac a me. **M**ēdici
tatez a diuitias ne dederis mī. **T**ri
bui tū victui meo necessaria ne
forte faciat illiciat ad negādū
a dicaz. q̄s ē dñs. aut egestate cō
pulsus fuerit a piare nōm dei mei
Ne accuses seruū ad dñm suū ne
forte maledicat tibi a corruas **G**e
neratō q̄ p̄i suo maledicit a que
m̄i sue nō b̄ndicit. **G**ñatio q̄ sibi
mūda vidē a tū nō est lota a for
dibz suis. **G**ñatio cui⁹ excelsi sunt
oculi a palpebre ei⁹ in alta subre
cte. **G**ñatio q̄ p̄ dētibz gladios hz
a cōmādit molaribz suis ut come
dat inopes de terra et paupes ex
hoibz **S**āguissuge due sūt filie di
cētes affer affer **T**ria sūt insatiā
bilia a q̄tū q̄s nūq̄ dicit sufficit
Infēr⁹ a os vulue a tra q̄ nō sa
ciat aqua. ignis vero nūq̄ dicit
sufficit **O**culū q̄ subfānat p̄ez a q̄
despicit p̄tū m̄is sue suffodiāt eū
corui de torretibz a comedāt eū fi
lij aq̄le. **T**ria sūt difficilia mihi a
q̄tū penitus ignoro. **V**iaz aq̄le i
celo. viā colubri sup̄ petra. viā na
uis in medio mari. et viaz viri in
adolescēcia. **T**al ē a via mulieris
adultere q̄ comedit a tergens os
suū dicit. **N**ō sū opata malū. **P**er
tria mouet tra et q̄tū q̄s nō p̄t
sustinē. **P**er seruū cū reguerit. p̄
stultū cū saturat⁹ fuerit cibo. et p̄
odiosā mulierez cū in m̄rimonio
fuit assūpta a p̄ ancillā cū fuit he
res dñe sue. **Q**uatuor sūt minima
tre a ip̄a sūt sapiētiora sapiētibz
Formice p̄plus iher⁹ q̄ prepat i
messe cibū sibi. **L**epuscul⁹ plebs
inualida q̄ collocat in petra cubi
le suū. **R**egē locusta nō hz a egre

dit vniūsa p̄ turmas. **S**rellio ma
nibz m̄it a morat in edibz regis
Tria sūt q̄ b̄n graduūtur et q̄tū
q̄s incedit felicit **L**eo fortissim⁹ be
stia ad nulli⁹ pauebit occur sū.
Gall⁹ succid⁹ h̄bos suos a aries
nec est rex q̄ resistat ei a q̄ stultus
apparuerit postq̄ eleuat⁹ est i sū
lime. **S**i ei intellerissz ori suo ip̄osu
issz manū. **Q**ui at fortē p̄mit vbe
ra ad eliciēdū lac exp̄mit butirū.
et q̄ vehemēt emūgit elicit sāgui
nem a qui puocat iras producit
discordias.

Uerba lamuelis regis. **V**isio
q̄ erudiuit eū m̄e sua. **Q**uid
dilecte mī. q̄d dilecte vteri mei.
quid dilecte votoz meo. **N**e de
deris mulieribz sūstātiāz tuā a di
uicias tuas ad delēdos reges **N**o
li regibz o lamuel noli regibz da
re vinū. q̄ nullū secretū ē vbi reg
nat ebrietas **N**e forte bibāt a ob
liuiscāt iudicōz a mufet cāz filio
rū paupis. **D**ate siccā meretibz a
vinū h̄is q̄ amaro sūt aīo. **B**ibāt
a oliuiscāt egestatis sue a dolois
sui nō recordē ampli⁹ **A**pi os tuū
muto a caus oīm filioz q̄ p̄trāse
unt. **A**pi os tuū decerne q̄d iustū
est a vindica inopez et paupem.
Aleph **M**ulierē forte q̄s inueiet.
paul a de vltimis finibz p̄tū eius
Beth. **C**ōfidit in ea cor viri sui et
spolijs nō indigebit. **G**imel. **R**ed
det ei bonū a nō malū oibz diebz
vite sue. **D**eletb. **Q**uesiuit lanā et
linū et opata ē o filio manuū sua
rū. **H**e. **F**acta ē q̄si nauis iſtitoris
delōge portās panē suū **V**au. **D**e
nocte surrexit deditq̄ p̄daz dome
sticis suis a cibaria ancillis suis.

Ray. Considerauit ager et emit eum.
de fructu manuum suarum plantauit
vineam. **Beth.** Accinxit fortitudie
lutos suos et roborauit brachium
suum. **Teth.** Gustauit et vidit quod to-
na est negotiatio eius. non extinguitur
in nocte lucerna eius. **Ioth.** Manum
suam misit ad forciam et digitum eius ap-
prehendit fusum. **Caph.** Manum suam
aperuit inopi et palmas suas exten-
dit ad pauperem. **Lameth.** Non timebit
domum suam a frigidibus niuis. omnes
enim domestici eius vestiti sunt dupli-
cibus. **Mem.** Stragulatam vestem fecit
sibi. bissum et purpura vestimentum
eius. **Nun.** Nobiliter in portis vir eius
quem sederit cum senatoribus terre. **Sa-
mech.** Sindonem fecit et vendidit et
cingulum tradidit chanaaneco. **Ayn.**
Fortitudo et decor indumentum eius et
ridebit in die nouissimo. **Phe.** Os
suum aperuit sapientie et lex demencie in
lingua eius. **Sade.** Considerauit semi-
tas domus sue et panem otiosa non
comedit. **Coph.** Surrexerunt filii
eius et beatissima predicauerunt. vir eius et
laudauit eam. **Res.** Multe filie congre-
gauunt diuitias tuas supergressa es
vniuersas. **Sim.** Fallax gratia et vana
est pulchritudo. mulier timens dominum
ipsa laudabitur. **Thau.** Date ei de
fructu manuum suarum et laudet eam in
portis opera eius.

Quoniam me ante hoc
ferme quinquenniū.
cum adhuc Rome esset
et ecclesiam sanctam
fille legeret ut eam ad
scriptum mundi huius prouocaret et o-
mnem quod in mundo cerneret putaret esse
per nihil. rogatum ab ea ut in more
commentarioli obscura quicquid differe-

ret ut absque me possit intelligere que
legebat. Itaque quoniam in principatu nostri
operis subita morte subtrahita est. Et
ubi non meruimus paulatim eusto-
chium tale vite nostre habere consortem. tan-
to vulnere tunc percussus obmutui.
nunc in bethleem positus. angusti
ore videlicet citate et illius memorie et
vobis reddo quod debeo. Hoc breui-
ter ammones quod nullius auctoritate
secutus sum. sed de hebreo transferens
maxime septuaginta interpretum con-
suetudinem me coaptavi. in his dum
taxat quod non multum ab hebraicis
discrepabant. Insuper a quolibet sym-
machi et theodotiois recordatus
sum ut nec nouitate nimia lectoris
studium deiceret. nec rursus con-
scientiam meam fonte veritatis omissa
opinionum riuulos sectarer.

Explicit prologus.

Incipit liber ecclesiastes.

Quoniam ecclesia
stes filius da-
uid regis ie-
rusalem. Va-
nitas vani-
tatum dixit
ecclesiastes
vanitas va-
nitatum et omnia vanitas. Quid
habet amplius homo de vniuerso la-
tore suo qui laborat sub sole. Gene-
ratio preterit et generatio aduenit. fra-
uit in eternum stat. Oritur sol et occi-
ditur ad locum suum reuertitur. ibique re-
nascens girat per meridiem et flectitur
ad aquilonem. Lustras vniuersa. in cir-
cuito pergit spiritus et in circulos suos
reuertitur. Omnia flumina intrant in